

Valtiovarainministeriö

Ympäristöministeriö

Selvityshenkilöt Jarmo Asikainen, Rolf Paqvalin, Kirsi Mononen, Aija Tuimala, Juhani Turunen, Pekka Myllyniemi

Metropolialueen esiselvitys 11.1.2013

Liikennevirasto pitää hyvänä ehdotusta metropolikaavasta. Myös nykyisen MAL-aiesopimusmenettelyn jatkaminen ja kehittäminen on tärkeää. Lisäksi yleis- ja asemakaavaprosesseissa ja niiden kytkemisessä väyläsuunnittelun prosesseihin olisi tehostamispotentiaalia.

Kaikissa kolmessa vaihtoehdossa liikennejärjestelmäsuunnittelun osapuolten kenttä selkiytyy fuusioiden (HSL, HSY, Uudenmaan liitto) myötä. Myös kuntien määrän eriasteisella vähenemisellä on myönteinen vaikutus suunnitteluprosessien sujuvuuteen. Vaihtoehdossa A tulee kuitenkin uusi, vaa-leilla valittu hallintoporras lisää. Sen vaikutusta on hankala ennakoida.

Liikennevirasto haluaa tuoda jatkokeskusteluun erityisesti liikenneasioihin liittyviä näkökumia.

Vaihtoehdossa A esitetään, että metropolihallinnolle siirretään valtiolta päätösvalta seudun liikennehankkeiden toteutuksesta, ajoituksesta sekä rahoituksesta. Liikenneviraston näkemyksen mukaan liikenneasioita koskevaa päätösvaltaa on mahdollista siirtää metropolihallinnolle tai kunnille, mutta tällöin tulee käsitellä kokonaisuuksia.

Tienpitovastuu (tieomaisuuden omistus) voidaan siirtää metropolihallinnolle yhdessä sovittavalla maantieteellisellä alueella, esim. Kehä III:n sisäpuolella. Tällöin metropolihallinto vastaisi teiden hoidosta, ylläpidosta ja kehittämisinvestoinneista. Ehdotuksen mukainen investointipäätösten irrottaminen elinkaarenhallinnasta on pulmallista, sillä investoinnista syntyy elinkaarikustannuksia, jotka kohdentuisivat toiselle osapuolelle eli valtiolle. Tässä mallissa päätöksentekijällä ei olisi vastuuta tekemiensä päätösten vaikutuksista vaan ne siirtyisivät teiden ylläpitäjälle. Tienpitovastuun ottaminen edellyttää myös huomattavan kokoista joukkoa asiantuntijoita metropolihallintoon.

Valtion rataverkkoa koskevaa päätöksentekoa ei ole mahdollista jakaa, koska rautatiejärjestelmä on kokonaisuus, jossa muutokset säteilevät koko verkolle.

Metropolialueen selvityksen piiriin tulisi ottaa elinkeinoelämän logistiset tarpeet. Ratkaistavia asiakokonaisuuksia olisivat myös liityntäpysäköinnin järjestämisvastuu sekä asemanseutujen ja ratapihojen rahoitus ja kehittäminen.

22.1.2013

Rahoituksen allokointi metropolialueen tienpitoon, metroon ja kaupunkiraitoihin, erityisesti kehittämisinvestointeihin tulee osoittautumaan hankalaksi. Viime vuoden lopun uutisoinnin perusteella Ollilan työryhmä kaavailee tienkäyttömaksun sijaan tienkäyttöveroä eikä veroja Suomessa ole korva-merkitty tiettyyn käyttöön.

Valtakunnallisena toimijana Liikennevirasto kantaa huolta siitä, mitä tapahtuu, jos tieliikenneasiat siirtyvät muuallakin maassa paikallisesti hallinnoitaviksi. Yksi etenemispolku olisi rajata Liikenneviraston vastuu koskemaan valtakuntaa yhdistävää tieverkkoa, valtion rataverkkoa ja kauppamerenkulun väyliä.

Antti Vehviläinen
pääjohtaja

Anne Herneoja
ylijohtaja